

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 90. ISTUNGJÄRK 11. JA 12. MAIL 2011

Regioonide Komitee resolutsioon „Toimetulek Vahemere riikides toimunud revolutsioonide mõju ja tagajärgedega”

(2011/C 192/01)

REGIOONIDE KOMITEE

piirkonna rahvaste püüdlustele ning väljendati komitee solidaarsust nende nõudmistega tõhusa demokraatia, poliitilise pluralismi, põhivabaduste ja inimõiguste austamise järele;

Valitsev humanitaarkriis

1. jälgib murega Vahemere lõunakalda riikides toimuvat muutusi ja seal valitsevat ebakindlat olukorda ning toetab täielikult sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist reformiprotsessi, mis peaks kaasa tooma kõigi kõnealuste riikide tõelise demokraatia ja uue stabiilsuse ning tõelised võimalused piirkonna naistele ja meestele rahu ja heaolu loomiseks. Komitee väljendab kahetsust igasuguse vägivalda ja inimõiguste rikkumise pärast mõnes kõnealuse piirkonna riigis ning mõistab selle teravalt hukka ja kutsub Euroopa Liitu tungivalt üles täitma oma kohustusi ja toetama rahumeelset muutust ja demokraatiale üleminekut;

2. väljendab muret põgenike liikumise pärast Põhja-Aafrika riikides toimunud sündmuste tulemusena, mis mõjutab otseselt piirkonnale lähemal asuvaid liikmesriike ja nende kohalikke kogukondi. Seepärast rõhutab komitee vajadust näidata viivitamata üles konkreetset solidaarsust ja anda vajalikku toetust, mida Euroopa Liit ja liikmesriigid lubasid Euroopa Ülemkogu 11. märtsi 2011. aasta deklaratsioonis ja Euroopa Ülemkogu 24.–25. märtsi 2011. aasta järeldustes;

3. tuletab meelde Regioonide Komitee eestseisuse 4. märtsi 2011. aasta deklaratsiooni,⁽¹⁾ milles avaldati toetust kogu

4. märgib samuti, et märkimisväärne arv inimesi saabub Euroopa Liitu majanduslikel, poliitilistel või sotsiaalsetel põhjustel. Komitee tunnistab, et mõned neist asuvad ümber piirkonnas valitseva eriolukorra tõttu ning et nende varjupaiga- või rahvusvahelise kaitse taotlus võib olla õigustatud. Komitee tuletab meelde, et varjupaigaõigus tagatakse muu hulgas põhiõiguste hartaga ning on rahvusvahelise õiguse kohaselt ELi ja liikmesriikide kohustus;

5. tunnistab, et poliitiline ja sotsiaalne ebastabiilsus Vahemere lõunakalda riikides koos repressiooni, mitmete sektorite majanduslike raskuste ja keskkonnaseisundi jätkuva halvenemisega on piirkonna sees ja piirkonnast väljapoole toimuva rahvaste rände peamine tõukejõud. Ränne tõenäoliselt jätkub, kuna üha rohkem inimesi põgeneb poliitiliste rahutuste ja vaesuse eest;

Vahetu vastus kriisile

6. toonitab vajadust vahetult ja kiiresti reageerida halvenevale humanitaarolukorrale, võttes arvesse asjassepuutuvate inimeste põhiõigusi ja individuaalset olukorda. Komitee leiab, et reageerimiseks on vaja ELi, liikmesriikide ning piirkondliku ja kohaliku tasandi asutuste kooskõlastatud lähenemisviisi, ning kordab, et kogu ELi linnade ja piirkondade kogemused eriolukordadele reageerimisel ning kodanikukaitses on ELi institutsioonide, asutuste ja liikmesriikide käsutuses. Nimetatud lähenemisviisi peaks hõlmama ka organiseeritud kodanikuühiskonda, et kasutada ära inimestevahelisi kontakte asjaomastes riikides;

⁽¹⁾ CdR 113/2011.

7. kutsub üles tõelisele ja tegelikule solidaarsusele rändevoogudest kõige enam mõjutatud liikmesriikide ja kogukondadega aluslepingutes sätestatud tegevusliku ja finantsilise vastutuse õiglase jaotuse alusel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 80. Komitee kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles jätkama kõnealuste meetmete kohandamist vastavalt muutuvale olukorrale, võttes arvesse sisserännanud või ümberasustatud kogukondade ja neile abi pakkuvate kogukondade vajadusi;

8. kutsub kõiki ELi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles toetama koormuse jagamise tegevuskava, et aidata piirkonnast pärit põgenikel ümber asuda ja luua solidaarsusfond kriisist põhjustatud humanitaarprobleemide lahendamiseks, samuti selleks, et innustada nii liikmesriike käivitama liikmesriikide solidaarsuse põhimõttele tugineva mehhanismi, mis sätestati nõukogu direktiiviga 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel, et näidata Euroopa Liidu tõelist pühendumust solidaarsuse põhimõttele ja vastutuse jagamisele;

9. nõuab, et kuni erivahendite eraldamiseni kasutatakse olemasolevaid rahalisi vahendeid eesmärgiga kiiresti mobiliseerida vahendid mõjutatud piirkondadesse, et tegeleda rändajate sissevoolust põhjustatud eriolukorraga;

10. soovib võtta hüvitusmeetmeid, et toetada eriolukorra tõttu kõige rohkem kannatanud piirkondi, et tasakaalustada tohutuid kaotusi ja negatiivset mõju kohalikule majandusele, eriti võtmesektorites, nagu turism ja kalandus;

11. soovib sellega seoses läbi vaadata nõukogu direktiivi 2001/55/EÜ, et selgemalt määratleda, mida mõeldakse sisserändajate massilise sissevoolu all, määratledes selle võimalusel sisserändajate arvu ja vastuvõtivate riikide elanikkonna suhtena;

12. rõhutab, et kõik liikmesriikide võetavad meetmed peavad olema kooskõlas ELi õigusaktidega ning järgima Schengeni *acquis*'d, millega tagatakse kodanike vaba liikumine ELi sees ning mis on seega Euroopa integratsiooni üks olulisi saavutusi, ning kaitsma ja põhilisi inimõigusi, nagu on kehtestatud rahvusvahelises õiguses ja ELi lepingutes, eelkõige põhiõiguste hartas;

13. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekuid, mille eesmärk on kaitsta Schengeni süsteemi ühenduse tasandil, et tagada, et Schengeni süsteemi vastused väljaspool ELi toimuvatele sündmustele põhinevad läbipaistvatel, ühistel Euroopa reeglitel ega piira põhjendamatult piiriülest koostööd;

Pikaajaline vastus

14. on varasemast veelgi teadlikum pakilisest vajadusest töötada välja solidaarsusel ja vastutuse õiglasel jagamisel põhinev ühine sisserände- ja varjupaigapoliitika. Komitee rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid olema esmajärjekorras kaasatud seadusliku rände ja sisserändajate integreerimise poliitikasse;

15. nõuab tungivalt, et ebaseadusliku sisserände ja selle kõrvalmõjude, eelkõige inimkaubanduse vastu võitlemiseks tuleks mobiliseerida kõik jõupingutused. Komitee toetab tagasisivõtulepingute sõlmimist ELi ja asjaomase piirkonna riikide vahel ning kutsub üles vaatama läbi FRONTExi volitused ja rolli, et suurendada muuhulgas selle rahastamist, tehnilisi vahendeid ja inimressursse ELi piiride, sh Vahemere ranniku valvamiseks;

16. ühineb üleskutsetega vaadata läbi praegused varjupaigala-õigusaktid, eelkõige mehhanism varjupaigataotlejate läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramiseks, ning kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike jätkama tööd Euroopa ühise varjupaigasüsteemi täielikuks rakendamiseks. Komitee loodab, et Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet pakub rände juhtimisel väärtuslikku toetust sellega kõige enam kokku puutuvatele liikmesriikidele;

17. on veendunud, et vabadel ja õiglastel valimistel ja õigusi põhinevatel demokraatia ning tõhus ja demokraatlik kohalik ja piirkondlik haldus on nii asjaomaste riikide stabiilsuse kui ka poliitilise ja majandusliku arengu eeltingimused ning neil on otsustav roll kodanikele võimaluste loomisel nende oskuste ärakasutamiseks oma koduriigis;

18. rõhutab suutlikkuse suurendamise programmide praktilist kasu laienemise ja Euroopa naabruspoliitika kontekstis ning soovib – tuues konkreetse näitena kohalike omavalitsuste vahendi (*Local Administration Facility*) katseprogrammi⁽²⁾ – töötada välja samaväärsed algatused Vahemere lõunakalda riikide jaoks, et toetada nende suutlikkuse suurendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

19. märgib rände ja arengupoliitika seost ning näeb piirkonnas vajadust töötada välja poliitikameetmed, millega toetatakse selliste majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste loomist, millega on võimalik tagada jätkusuutlik tulevik kohalikele elanikkonnale, vähendades seeläbi väljarändestimeid. Eelkõige peab komitee tingimata vajalikuks vähendada vaesust ja luua töökohti noorema põlvkonna jaoks ning kutsub seepärast üles täielikult ära kasutama ELi olemasolevaid vahendeid ja kogemusi, et toetada haridust ja kutseõpet asjaomastes riikides;

⁽²⁾ Regioonide Komitee teeb juba tihedat koostööd Euroopa Komisjoni ja kõnealuse katseprogrammi toetamisel, mis praegu piirdub kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikidega.

20. toonitab, et oluline on innustada kaubandust ja investeringuid kõnealustes riikides ning pakkuda mikrokrediitivõimalusi väikeettevõtete loomiseks. See on vahend, mille abil saavad need riigid suurendada oma majanduskasvu ja vähendada vaesust. Suurem kaubavahetus Põhja-Aafrika riikidega tooks kasu ka Euroopale, sest sellega kaasneks eurooplaste jaoks paljude uute töökohtade loomine ja ELi majanduskasvu suurenemine. Seepärast kutsub komitee üles tegema ühiseid jõupingutusi veel kõrvaldamata kaubandustõkete kaotamiseks;

21. on veendunud, et Vahemere Liidul võiks olla oluline roll rändeküsimuse ja rände tagajärgede käsitlemisel, juhul kui kõigil asjaosalistel on selleks vajalik poliitiline tahe ja vajalikud vahendid. Komitee rõhutab siinkohal Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) panust, mille see saab anda, lihtsustades koostööd ja oskusteabe levitamist kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel. Komitee soovib ARLEMil olukorda hoolikalt kaaluda ja lisada oma prioriteetidesse asjakohased vastused toimuvatele sündmustele ning astuda vajalikke samme vastavalt oma pädevusvaldkonnale, et toetada aktiivselt asjaomaste riikide demokratiseerimisprotsessi;

22. märgib, et diplomaatilised suhted linna ja piirkonna tasandil saavad aidata edendada ja tugevdada käimasolevaid demokratiseerimisprotsesse, kaasata üldsust ja parandada suhteid inimeste ja valitsuste vahel;

23. kutsub Euroopa Komisjoni üles tagama, et selle tulevastes poliitikaalgatustes⁽³⁾ pandaks alus kõikehõlmavate vastuste väljatöötamisele, sealhulgas tundlikkus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ja panuse suhtes, ning et sisserände- ja varjupaiga- ning välis- ja arengupoliitika täiendavaid sünergiaid arendataks tihedas koostöös kohaliku ja piirkondliku tasandiga;

24. teevad Regioonide Komitee presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Parlamendile, Euroopa Komisjonile, ELi eesistujariigile Ungarile, Euroopa Liidu välisteenistusele, ÜRO pagulaste ülemvolinikule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Vahemere Liidu kaasesistujale ja sekretariaadile, Vahemere Liidu parlamentaarsele assambleele ja ARLEMile.

Brüssel, 12. mai 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

⁽³⁾ Näiteks Euroopa naabruspoliitika läbivaatamine, aastaaruanne rände- ja varjupaigalaste küsimuste kohta, teatis suurema solidaarsuse kohta Euroopa Liidus, teatis arengut soodustava rände ja liikuvuse kohta ning rände suhtes võetud üldine lähenemisviis.